

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csötörtökön és vasárnap.
 Ára:
 Egész évre . . . 6 ft. — kr.
 Félévre . . . 3 ft. — kr.
 Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
 A szerkesztő szállása:
 Szinház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdaszati és társadalmi lap.

Brassó, 1872. máj. 11.

A f. hó 5-re Nagy-Szebenbe összehívott, s ugyanott az nap és 6-kán megis tartott román értekezlet eredményéről, értékéről hisszük, hogy különböző lapokból vett és magán úton is szerzett értesülések alapján most megfelelő képet adhatunk.

Azon nagy szebeni német lap téved, a mely azt állítja, hogy egyesült hitük egyáltalán nem vettek volna részt ez értekezleten, mert voltak azok közül is néhányan, egyebek közt a szomorú hírű Axinte Severu, egyszersmind a passivitásnak is egyik megrögözött hőse.

Voltakép magát az értekezletet is unitas és ösmercet nevű passivista ember hívta össze, a mult hó 12-ikén tartott fogarasi értekezlet megbizásából, Antonelli János vicarius.

Igaz ugyan, hogy midőn ezen jó urak észrevették, hogy a román értelmiség nagy többsége ellene fordul az ő politikájoknak, fordítani akartak a köpenyegen s arra működni, hogy az értekezlet létre se jöhessen.

Ez azonban nem sikerült, mert több mint 60 előkelő román egyén tartotta meg az értekezletet; s hogy a passivisták is képviselve voltak, mutatja a két napon át a passivismus és aktivismus felett nagy szenvédélyivel folyt vitatkozás.

Végre — mint a lapokból látni lehet — az értekezlet kimondotta ragaszkodását az aktivismushoz; választott egy 15 tagú tiszán aktivista bizottságot azon küldetéssel, hogy a két érseket igyekezzék rá birni a vezetés átvételére és egy általános congressus összehívására; ha pedig nevezettek vonakodnának, szükség esetén hivjon congressust össze ezen bizottság. minden esetre működjék ezen központi bizottság a választások alkalmával; rendezzen mindenfelé helyi bizottságokat és igyekezzék oda hatni, hogy a románok folyjanak be a választásokba, az aktivista párt szellemében.

A ki azt várta, hogy ezen értekezlet vagy hadat izen az ország alkotmányának, vagy fel-

tétlenül csatlakozik a Deákparthoz, — az nem lehet megelégedve az eredménnyel.

Mi azonban számba vesszük, hogy tömegkénnél nem történhetik oly rögtönözve valamely ellenkező politikai irány elfogadása, mint egyeseknél.

A brassai románok ez előtt egy ével azon meggyőződés következtében kezdeményezték az aktivitást, hogy európai helyzete utalja a román-ságot a magyar nemzettel legbensőbb barátságban elni; a közös veszélyek ellen közös célokra törekedni.

Az aktivitást egy értelmiinek is vették folyvást mindenütt a magyarokkal való kibékülés-sel, az ország alkotmányának feltétlen elősme-résével.

A vezető román férfiak előtt ez az értelme ma is.

Ha azonban mindenellett nem tüzhetik még ki egyszersmind a Deákparti lobogót, annak oka nézetünk szerint helyzetük igaz ösmerése. Ha ők most egyszerre elfogadnák azon jelzavakat, a melyek ellen csak nem rég határozottan küzdöttek mindnyájan, azon igen közel tek-vő veszélynek tehetnék ki magokat, hogy nemzetük nagy tömegétől elszakadnak az igen messze haladás által és ellenfelek kerülnek megint hatalomra.

A türelmetlenségnak jusson eszébe, hogy esakis a természetes fokozatokon keresztül ér-lelödhetik biztosával valamely nép politikai han-gulata.

De a még nem ad jogot arra, hogy — mint némely pesti lap tette és teszi folyvást — az aktivistákhoz ép oly biza-matlansággal visel-tessék a hazafi, mint a passivistákhoz.

Az aktivismus alapját azon meggyőződés képezi — ujból is hangsulyozzuk teljes határozottsággal — hogy a románok nem remélhetnek valamely ábránd birodalmat, á la Mexics a francia-tól; hanem szövetkez-niök kell a magyarsággal, önfentartási célból is.

Ezen meggyőződésüket rögtön követte azon

elhatározás, hogy az ország létező alkotmányát kötelességszerűleg tisztel-tben tartják; nemzetiségek fejlesztésére vonatkozó törekvéseiket csak az alkotmány által adott útakon és módon igyekeznek valósítani.

Ha hozzá vesszük még hagyományos és igazán élénken elő hűségöket a dynastia iránt, olyan tényezővel van dolgunk, a melyet örömmel kell üdvözelnünk az alkotmányos küz-delemben.

Nem mondjuk mi, hogy programmok nemzetiségi részleteinél nem lesznek még némi kölcsönösen lealkunni valók. De hiszen az alkotmányos, — sőt átalában a politikai élet nem egyéb, mint folytonos megalkuvások eredménye.

És itt kiengesztelhetetlen ellentétek nem léteznek: mert mi megadunk nemzetiségek biztosítására minden, — a mi hazánk hatalmi állását és jellemét nem veszélyeztetni; olyat pedig, a mi veszélyeztetné, ők sem kívánhatnak, mivel ezen birodalom fennál-lása és ereje ép ugy életérdekknek, mint nekünk.

A megalkuvás nem egyébből fog állani, mint programmoknak a tények és viszonyokhoz mért szabályozásából.

Meg kell jegyezniük itt, hogy azon románok, a kikről beszéltünk, az aktivistáknak legelőre haladottabb szárnnyát képezik. Igaz, hogy a nagy többség most utánuk van fordulva; de a másik fél folyvást incselkedik a tulso oldalon; s még sok küzdezők lesznek között, mig elhatározottan foglalhatnak állást.

Talán saját érdekünk is követeli, hogy a telénk törekvőket éretlen és rossz akaratu ujság-czikkekkel s a bizalmatlanság egyéb jeleivel ne riasszuk vissza; sőt bátoritsuk és tüntessük föl a leendő egyetértés áldott eredményét.

Igy, átalános szempontból véve föl, mi megvagyunk elégedve a szebeni értekezlet eredményével; sőt eseménynek tartjuk, hogy valahára egy országos értekezleten hátrálni kellett a pas-sivistáknak.

„Órnagy ur” — mondá Thompson közelebb, lépve — ha megengedné a kapitány helyét pótolnom, lekötelezve érezném magamat.

Az ut igen veszélyes — mormogá a vén katona- és ön nem ismeri annyira e tartományt, hogy a dacoi-ták cseleit képes legyen meghiusítani.” Az órnagy ha-tározatlanul járt föl s alá.

„Nem szól kegyed semmit érdekben?” susogá Thompson a bájos leánykához. „Oly boldognak érzeném magam, ha kegyedet öriznem szabad volna.” Vilma el-pirult és éleczcel felelt. Néhány pillanattal később talált alkalmat atyjához néhány késő szót intézhetni Sir Thompson érdekében, de az órnagy nem akart bizni a fiatal tiszt tapasztalásában.

„Ah! csak Fitzmoor kapitány volna itt!”
De nincs itt! —

„Igen jól tudom! Igy tehát szegény Thompsonnal kell helyettesítinem Molloyt.” Mig az órnagy boszusan a házba Vilma Thompsonhoz fordult, ki a hadsegéddel társalgott, e pillanatban a hadsegéd egy lovagra mutatott, ki Mysore felől gyorsan vágtatva közeledett az órnagy lakása felé. Thompson boszusan ütötte magát fölbe. „Itt van!” kiáltá kedvetlenül. „Elébe fogok menni, itt nincs más mód!” s gyors léptekkel indult lefelé.

„Hová?” kérdezőt Vilma.

„Megakadályozni Fitzmoort, nehogy megfosszon azon megbecsülhetetlen boldogságtól, hogy önt elki-sérhessem!” viszonzá gyorsan s a lépcsőn lerohanva esz-vezsett nyargalt el a mysorei uton közeledő lovag elől.

(Folytatása következik).

TÁRCZA.

Fitzmoor kapitány vagy a hinduk lázadása.

(Angol történeti beszély.)

(Folytatás).

II.

Sir Thompson György.

1806-ik évben — a mely időben játszik elbeszélésünk — a 9-ik bennszülöttek ezrede feküdt Mysore városban mint őrség. Mivel az ezredes, mint ez az angol hadseregnél divat, távol volt ezredétől, Mac-Slane órnagy vezényelte a sipoyokat. Az órnagy egy tágas, kényelmes szép házban lakott, mintegy 10 perecnyi távolsgára a várostól. Báró jó katona volt ő, önféjű mint minden skot, könnyen lobbanó, de nyilt és lovagias. Gyülpölte az indusokat, megvetette a portugaliakat, becsülte az iróniakat, szerette az angolokat és istenítette a skotokat. — Sör és rum hatalmas ingerrel birtak reá, de vadászat és harez még nagyobbal. Tizenegy év óta özvegy lévén minden szeretetet egyetlen leánya, a „szép Vilmának” szentelé, ki az egész madrasi kormányzóságban csak e név alatt volt ösmeretes, s ki valóban a tartomány egyik legszebb hölgje volt. Ha vitéz atyjára bizatott volna nevelése, az bizonyosan katonának nevelte volna őt, szerencsére azonban Cavendisch asszony, az órnagy nővére, néhány hónapot töltött a serdülő leányka körében, s észrevéven annak ferde neveltetést, mielőtt visszatért volna Agraba — hol férje lakkott, Vilma mellé egy írlandi hadnagy özvegyét ren-delte nevelőnönek. E nő Stiggins Fanny asszony áldott

egy teremtés volt, kinek egészsege sem a kor, sem az özvegyseg által nem szenvedett.

A mysorei helyőrség 25 europai tiszttje közül legalább is 15 imádta a bájos Vilmát, ki — bár kissé rajongó és gunyoros — de mindenki irányában jóakaró volt, és senkit sem tüntetett ki mások fölött. Az utóbbit időkben állították némelyek, hogy a fiatal hölggy egy sipoy tiszttet, Thompson Györgyöt megkülönböztetett, kinek — mint gazdag és tekintélyes család ivadékának — fényes jövőre volt kilátása. Mysoreba megérkezve elbocsáttatását akarta kérlemezni, de Mac-Slane kisaszszony megpillantása és néhány estély az órnagy termeiben, más határozatra birták őt.

Három nappal Gopaulnak a haramia vezérrel való találkozása után egy század sipoy ált az órnagy háza előtt. A kapu előtt néhány lépésre egy indus gyönyörű arabslovat tartott záblajánál fogva. A büszke állat türelmetlenül kapálta a földet. Egy másik, türelmesebb, fejét az indus vallán nyugtatá. A bejáratnál 8 hordár állt a hord székkel, — távolabb egy hindu kocsis hínálta magát egy hintó bakján, mik husz szolga folytonosan sürgött-forgott az udvaron. Egyszerre a ház belséjében élénk mozgás támad, s az erkélyen egy több tagból álló társaság jelent meg. Vilma Sir Thompson karjain egy pillantást vetve az előkészületekre beszélgetett az ifju tiszttel. Mellettük az órnagy osztája ki rendleteit az uti készületeket illetőleg. E pillanatban lépett az órnagy mellé aunak hadsegéde s néhány szót sugrott fölébe.

„Az baj” mondá Mac-Slane s leányához fordulva: „Molloy kapitány, kinek a szállitmányt kellett volna ki-sérni, megbetegedett, — társai mind távol vannak és én a legnagyobb zavarban vagyok.”

Csengeri Antal képv. jelentése.

Csengeri Antal e hó 5-ikén tartá Nagy-Kanizsán választói előtt számadó beszédét. E beszéden magas összeállítása foglaltatik az országgyűlés tevékenységének. A kitüntő jelentést — némi kihagyásokkal — közöljük:

„Nem sok kedvet érzek, gyakori gyöngőlkedésem mellett s még betegebb párviszonyaink között, a politikai pályára: de ha közreműködtem a párttal, mely létrehozta a kiegészést, érzem, hogy nem szabad viszszavonulnom, a miódn meg folyvást ostromoltatik az alap, mely a törvényes viszonyt az uralkodó és a nemzet közt, s a nemzetközi viszonyt hazánk és ő felsége többi országai közt, annyi emésztső küzdelem után végre szabályozta.

Mindamellett, hogy e kiegész a nemzet önenelkezési jogát oly mértékben visszaszerezte, a minővel tettleg nem birt három század óta: a pártok állaspontja szerint most is különböző a felfogás a kivívott közjogi alap felől.

Mig az ellenzék nem látja abban kellőleg biztosítva Magyarország államiságát: nemzetünk ellenségei, a hon határain kívül és belül, éppen abban és azzal vélik fölforgathatni az államiságot.

Oly körülmény, mely már magában is ragaszkodunk int a kivívott alaphoz, s kétkednünk indit azon politika ildomosságán, mely egy alkalmat sem mulaszt el azt megtámadni.

E politika inkább elmélet után indul, mint a helyzet gyakorlati felfogásából. Nemzetek hatalmi állását nem decretálhatni. Azon szellemi és anyagi erő kifolyása az, mely fölött a nemzet rendelkezik.

A szellemi és anyagi erő gyarapodása hozza meg a további fejlődést.

S a legfőbb ok, mely miatt részemről most is a legbensőbb hazafui meggyőződéssel ragaszkodom a kivívott alaphoz, épen az, mert visszaszerevn a nemzet önkormányzati jogát, teljes mértékben biztosítja szellemi és anyagi erője tovább fejlesztését.

Sok történt ez irányban már a lefolyt öt év alatt is.

Az ország területi épsege biztosítva. Az erdélyi részek viszontegyesítések az anyaországgal. Horvát-Szlavonországgal egyezmény kötötött. Fiumében ismét magyar tengerparti kormányzó székel. A határvidéki polgárosítása is megkezdett.

S a kiegészített, részben visszaszerzett hazai föld és e földön a munka, földolatván a középkor fenmaradt nyügei alól teljesen szabadabbá lett. Az állam közvetítéssel megváltattak a szöllőbirtok után járt tartozások is; s az urbéri kapcsolatból fenmaradt jog és birtokviszonyok rendezése szintoly tulajdonná tette a jobbágyi birtokot, a minő azelőtt a földesuré volt. A magyar polgári jog csak egyfélle, csak szabad tulajdon ismer ezen-tul. Ez elvből induit ki törvényhozásunk már a vadászati törvény alkotásán is.

S a szabad földön egyenlő polgári és politikai szabadság! A kiegészés, a parlamenti kormánynyal együtt, szerezte azt vissza; s a törvényhozás, a mely előtt megnyílt a cselekvés tere, a kor szellemében fejlesztette. Mint már előbb a közteherviselés, a honvédelmi személyes kötelezettsége is átalánossá lett. Se születés, se vagyon nem old fel alóla. Ledöntve a gyülvolt válaszfal is, melyet a polgári és politikai jogokra nézve a valláskülömbég emelt az ország polgárai között. A nemzetiségek között az egyenjogúság, a vallásfelekezetek között a viszonosság, s görögkeleti vallási polgártársaink felekezeti önkormányzata törvényivel biztosítva.

Önkormányzat az államban, az országos érdekekre ügyekre nézve, parlamenti kormánynyal élén, csupán esküdtsékkal, által ellenőrzött, szabad sajtóval és országos képviselettel, oly választási alapon, mely közel áll az átalános szavazatjoghoz.

Önkormányzat a helyi és helyhatósági érdekekre nézve szintén felelős s a mellett választott megyei és községi tisztselőkkal, megyei és községi képviselőstületek ellenőrzése alatt.

Közgazgatásunk egész rendszere az önkormányzat alapján nyugszik; a legkisebb falusi községtől kezdve fel egészen azon a legmagasabb körig, a hol az állami ügyek intéztetnek.

S midőn a közigazgatás alaki jogának kerete igy alakul; anyagi jogának megirása is kezdetét vette a kijelentési eljárás, a vizsabályozási társulatok, a gátrörség, az ipar és honvédelmi ügy, s a polgári élet német más viszonyainak szabályozásával.

Kezdetét vette a törvénykezési ügy rendezése is.

Az igazságszolgáltatás ügye elválasztatott a közigazgatástól. Biztosítottuk a bírák függetlenségét alulról, de biztosítottuk a bírók felülről is. S a függetlenné tett bírói hatalom visszaélései ellen biztosítást kerestük a felelőségen. Rendeztetett a polgári perrendtartás is.

Jogviszonyaink egész összege mindenkorral még zavarban. Az 1848-i törvényhozás szakított a multtal, a nélkül, hogy ideje lett volna alkotni. Idegenek, a nemzet megkérdezése nélkül végezték e munkát, nem tovább fejlesztve, a mi viszonyaink között keletkezett, hanem idegen rendszer egyszerű általánosításával. S a nemzeti visszahatás, mihelyt nyilatkozhatott, talán több hévvel is látott az idegen növény kiirtásához, mint e téren a gyomirtás szüksége s magánjogi érdekeink követelték. A jövő országgyűlések feladata folytatni a jogügy rendezése nagy munkáját: de a multat illeti a dicsőség, hogy megkezdette. S bizton elmondhatjuk, hogy az ut, a melyen megindult a jogi államok sorába vezet.

Miota a kiegészés lehetővé tette a törvényhozás működését, évről-évre nagyobb összegek szavaztattak meg közösségi célokra s a közoktatás előmozdítására. Nem szólok az egyes reformokról, melyek a képviselőház határozatai alapján a fensőbb oktatás körében történtek. Megkezdtük a nemzeti közoktatás nagy rendszerének egybeállítását is azon törvénytel, mely a népoktatás ügyét rendezte.

Nagyszerű program a melynek már megjelenése is tüvös mozgalmat idézett elő a tanügy körül.

A közoktatási szabadság nagy elve áll e programmal. Tanítási szabadság egyesek, testületek, társulatok és hitfelekezetek részére, azon egy feltétel alatt, ha képesek ama kellékeknek megfelelni, a melyet a törvény a népoktatástól méltán megkíván. Ahol e képesség megszűnik vagy a felekezetek arra a meggyőződésre jutnak, hogy közerővel virágzóbb tanintézeteket tarthatnak fen: előáll a községi iskola a községi lakások összes gyermekre, hitkülönség nélkül. Nem felekezeti, de azért nem vallástanálaton intézeti. A község, az állam tanítatta, a mit tudni kell; az egyház saját lelkésze által tanítja, a mit hiszni kell. Munka-felosztás, melyet XVI. Gergely pápa is helyeselt az ir püspökökhez 1841-ben írt levelében. S ahol a község ereje nem győzi, vagy a község törekvése a közoktatás terén különös támogatást érdemel: előáll az állam segélye.

Nem jól fogták fel népoktatási törvényünk szellemét, a kik azt hiszik, hogy feladata minden áron közegyüttesekké alakítani át az iskolákat. Nem községi vagy felekezeti, hanem jó iskola a kitüszött célpont. Csak örvendetes a verseny ez irányban. De kötelessége az államnak feltügyelni, hogy valóban el is éressék a kitüszött célpontot.

Szónok ezután hosszabban sorolja a közösségi körül tett intézkedéseket. Beszél a polgári iskolák fontosságáról, azon intézkedésekéről, melyeket a magyar törvényhozás a közösségi körül tett.

Aztán így folytatja:

Közgazdasági viszonyainkon öt év előtt végig tekinthető, önkénytelenül a gazda jutott eszembé, ki egészben parlag birtokot veszen által, a melynek mivelése, hosszu emésztső pör folytatása alatt, merőben el volt halhatatlan. Hálát ad istennek, hogy a pör alkuvával be van fejezve s nem tudja, hol kezdje a javítást; nem tudja, miként szerezze be a beruházásra szükséges nagy összegeket.

Istennek hálá, a kiegészés, a sokat ócsárolt, még mindig ostromolt kiegészés, közönhelyünkre megalapításával, tette lehetőkké hazánknak azokat a nagy mérvű beruházásokat, a melyre elhanyagolt kölcsönös támogatásunk terén szükség van. A legkiáltóbb bizonyás a közönhely őszi tulajdonunk, kétségtelen jogcímünk és kizárolagos rendelkezési jogunk elismerésének. Az összes külföld, a világ czárfolata azon otromba várak ellen, melyeket az elvakult pártszervezők szór azon pár ellen, a mely a kiegészést létrehozta. Ki nyer hitelet oly földre, a melyet eladt, vagy a mely felett a rendelkezés joga nem kizárolag öt illeti?

Legjobban ismeri a külföld minden állannak épen azon törvényeit, a melyektől közönhelye függ. Tudja ez okból, hogy Magyarország pénzügyi törvényhozásának önállósága és függetlensége teljesen biztosítva van. Az államadóssági járulékon kívül, mely változás alá nem eshetik, a költségvetés minden tételeit, egész összegét az országos képviselőszavazat meg, többnyire közvetlen. Csupán a közös védelem kölcsönei állapittatnak meg közvetve az országgyűlés küldöttségi által.

Az összegeket, melyek e szerint az országgyűlés által ajánlataitnak meg, felelős miniszterek kezelik számadás terhé alatt. S hogy az ellenőrzés a legkisebb részletekig lehetségesse váljék: a kormány mellett önálló község, független állami számszék állította fel.

Egyetlen pillantás azon törvényekre, a melyek a közelebbi öt év alatt hozattak, meggyőzhet mindenkit pénzügyi és közgazdasági ügyekre nézve a magyar tör-

vényhozás mindenre kiterjedő törvénytől. Hátra van ugyan még az egész adóügy nagy reformja: de minden adónem, a melyről a törvényhozás már nem intézkedett volna, egyes könnyítéseket is hozva be különösen a közvetett adóknál. Rendelkezett országgyűlésünk a pénzverésről, a postákról, a távirdákról és a vámtügyben. Kereskedelmi szerződéseket fogadott el, a melyek már a magyar kereskedelmi miniszter hozzájárulásával kötötték. Rendezte az iparügyet. S az ipar és kereskedelem érdekeinek képviseléteit állított az ipar és kereskedelmi kamarákban. Azon szakismeretek tanítására, a melyektől az ipar és földművelés emelését várjuk, iskolákat nyitott. A valuta helyreálítására is megtörtént a kezdeményezés. S hogy önellőjében jegybankunk nincsen még, egyáltalán nem a kiegészítőből folyó jogi vagy törvényes akadályokon, nem is a törvényhozás vagy a Deák-párt jó akaratán mult eddig, hanem közigazdasági és általános pénzügyi nehézségeken, a melyeken nem a kiegészési törvények módosítása, nem a delegatiók eltörlese, vagy a hadsereg bárminő szervezése segít.

Nem szólok azon aránylag kisebb összegekről, melyek az állam költségvetésében évenkint közgazdasági célok előmozdítására megszavazzattak. A kiegészítések s az által megalapított közönhelyek köszönhetjük, hogy több száz millió ruházatott be e rövid öt év alatt csak vasutakba, oly vidéken is, ahol eddig kövükkal utak sem lehetnének, az év nagy részében a forgalom teljesen pangott. Terméneinknek minden irányban megnyilt, vagy rövid időn megnyilik a világpiac. A nemzetnek egy régi óhajtása is, tengerpartunk közvetlen összeköttetése területi vidékeinkkel és a fövárossal valóságára lesz rövid időn. S már foly a munka, mely a magyar állam tengerpartját kúrálásban és biztos kikötővárosát alakítja át.

Mindazon nagy érdekek, a melyekről eddig szóltam, a nemzet közösségi és közgazdasági érdekei, mint központban, találkoznak az ország fövárosában.

Korunk egyik legkitinöző közgazdasági irója, ki az életnek oly hatalmas és gyors fejlődését látja az új világban, az anyagi és szellemi fejlődés egyik alapföltérénél mondja ily helyi központok alakítását. Ily pontokon látjuk az új világ műveltségét legmagasabb fokán. Csak Athénét és Romát említen. Európa újabb történelme szintén hálásan emlékezik az ilyen központok, városok befolyásáról a polgáriadasára. Azok őrizték meg a romai műveltség maradványait; azokban fejlődött az újabb kor ipara, kereskedelme és műveltsége. S a mik egyes vidékekre nézve a vidék központi városai, az az országra nézve a föváros. A milyen fontosok egyes vidékekre nézve azon központok, ahol az egyházi és polgári közigazgatás s a törvénykezés másodfokú közegeit, a katonai igazgatás főbb állomásait, s a közép oktatás intézményeit találják, ahol a földműves és az iparos termékeit kicsérélhetik és a kereskedés közvetítése mindenjáratnak szükségeit elláthatja: szintoly fontos az egész országra nézve nagy országos központ létezése, a mely egészéges, kényelmes és disszes székhelyétil szolgáljon a fejedelemek és törvényhozásnak, az állam egész kormányzatának, az ország legfőbb itélőszékéinek, az irodalomnak, a tudományok fensőbb intézetéinek, a művésztek oly ágainak, a melyek csak nagy városokban virágzhatnak, az országos közösségi intézeteknek, az ipar fejlettebb és fényűrűbb ágai-nak, a nagy kereskedésnek, mely termékeit a külföldön közvetít, bankároknak és nagyobb pénzintézeteknek, az ország nagy pénzpiacának. S Buda-Pest egyetemesen a Duna egyik legfontosabb kikötő helye, az ország szíve, a honnan indulnak ki, ahol vissza és ahol egybe folynak közlekedési főerei.

Indokoljam-e bővebben, a mit az országgyűlés a fövárosban az országos érdekekért tön? Semmi sem törül vissza oly hamar és oly dusan, mint a mit egy nemzet fövárosa emeléséért tesz.

A beruházást, mely a fövárosban történik, szintén közönhelyünk emelkedése tette lehetővé.

S örvendetes dolog, hogy a közönhely mindenkorral általában csak hasznos beruházásokra vétetett igénybe. Az emelkedő közönség, a polgárok nagyobb terhelésére nélkül, — fedezték az állam növekvő rendes kiadásait.

Pedig ez idő alatt, egyebet mellözve, az ország védelme tekintetéből is, rendkívüli áldozatokat hozott a nemzet. Egy új intézmény keletkezett, hazánk védelmére, oly név alatt, a mely csak nem rég a forradalommal volt egy jelentésű. Biztos állíthatom, hogy ez éven immár 150 ezer fölszerelt honvéd lesz teljesen fölfegyverkezve.

Minek köszönhetjük ezt főleg, ha nem azon bizonymunk, melyet a kiegészés hozott létre? Azon bizonymunk, mely a nemzetnek a közös hadserege so-

rozott fiait is rendre hadkiegészítő kerületeikbe szálítja haza.

Ime uraim, csak átalánosságban, csak a föbb pontban a közelebb lefolyt öt év eredményei?

Államalkotással léptek őseink az európai nemzetek sorába e földön, oly népfajok között, a melyek közül egyik sem birt képességgel államot alkotni. S az állam, a melyet őseink alkottak, megfelelt a kor polgárisodására igényeinek. Államunknak a kor szellemében átalakítása az a missió, melynek betöltését az emberiség, a polgárisodás érdekében, ma is várja tölünk. Ettől függ fennmaradásunk. S méltóbban nem ülhetjük meg a honalaktás ezredéves ünnepét, mely felénk közelg, mint e nagy feladat szerencsés megoldásával.

Minél nagyobb e feladat, minél több a mulasztás e nemzet szerencsétlen multjában mondhatni a mohács vész óta, s minél inkább érezzük és valljuk minden nyian, hogy drágák e nemzet percei: annyival inkább szükséges, hogy a nemzet teljes figyelmét, minden erejét öszpontositsa e munkára.

S az csak ugy történetik, ha ragaszkodunk a ki-egyezéshez, a mely lehetővé tette a munka megkezdését; ragaszkodunk az egyezményhez, mely legfőlelmesebb ellenségeinket szövetségesekké tette; ragaszkodunk az alaphoz, a melyen tovább építhetünk; és a törvényhez, melytől ha elterünk, minden ismét bizonytalanná lesz.

Részemről hazafui kötelességeimnek tartom, a főhivásra, mely hozzá ítéztettem, ismét följámlani szolgálatomat ez egyezmény, e törvény és azon alap védelmére, a melyen a jövő törvényhozás folytatathatja a megkezdtett munkát.

V i d é k.

Háromszék, 1872. május 5-én.

„A Hon“ s azután a „Magyar Polgár“ utolsó számában egy közlemény, illetőleg egy tudósítás jelent meg — Háromszék april 23-án tartott rendkívüli közgyűlésről, — melyben a követválasztási előmunkálatokra vonatkozó határozatok adatnak elő; — melyek ugyan szokott tendentious irányoknál fogva szót sem érdelemnének, de helyreigazítani kell azért, mert egy megye közgyűléseknek tekintélye felül áll minden pártokon.

Mert rágalom az, hogy bárkinek is érdekében változtattak volna meg a választási főhelyek; — hanem megváltoztattak egyszerűen azért, mert a szék saját választó kerületében is birván oly helyiségekkel, melyek — illyekül használhatók, — miért hagyjuk oly városokban, melyek tökéletesen független külön törvényhatalmágot képeznek? — s ez okon, azon jogot mit saját területünkön lehet és kell gyakorálnunk: k e g y e és hatósága alá rendeljük; — ép azért nevetségesnek tartom fenyegetődző tudósítónak azon hetvenkedését, hogy Tisza Lajos K. V. mandatumot nem kapott volna. — Hiszen tudhatja azt czikkiró, hogy minden városnak tanácsa és polgárai minden loyálisok voltak a szék választói iránt.

Hogy K.-Vásárhelyen a választások alkalmával egy pár csöcselék ember éjszakánként egy más ellen garázdálkodott, — mivel önk oly illomtalanul akarnák azon városok igen tiszta polgárainak becsületjöket bészenezni — ez ok annál kevésbé lehetett, mert képviselő míg is mindig az választatott — kit a székhelyi választóknak többsége akart. Mi az új választó helyeket illeti, azokról a nagy közönség tájékozása végett csak ennyit: Kovászna egy 3500 lakossal, vásárral és hires ásványvizzel biró helység, mely mostan nyerte meg épen rendezett tanácsú városá alakulhatását, tehát nem is falu.

Uzon hasonlóan egy „nagy község“ látogatott vássárral és 1600 lakósával S.-Szt.-Györgyhöz 1 mérföldnyi távolságban Sepsiszéknek középen, hol a nagy birodalmi ut- is átvonal; — tehát nem a választó kerület végső szegletében, s hová — kinek Szent-Györgyön át is kell jönnie onnan ¾ óra alatt kérkezhetik.

Mi illeti mostan tudósítónak azon esetlen állittását, hogy ha a 190 (nem 180 mint t. állítja) bizottsági tag jelen volna lett, a választó helyek elhatározása más-ként ütött volna ki: — arra csak azt jegyzem meg, hogy tán maga sem akarja ezzel azt állítani, hogy a bizottságnak többsége nem volna jobboldali, és így a hiányzók is az egész szék érdeke ellen szavaztak volna?

Ép oly alaptalan, a mit a basáskodásról mond, módön tény, hogy a hivatalnokok közül is többen szavaztak a létesített helyváltoztatás ellen.

Ennyi czáfolat ama tendentious tudósításokra elég lesz.

P.

Sepsi-Szent-György, 1872. május 6-án.

Alig pár hó óta városunkban már 4 tüzeset fordult elő. E hó 4-én is d. e 11 órakor félrevert haran-

gok rémes hangja riasztá fel városunk lakót napi foglalatosságukból, s mire az éges szinhelyére — a Libocz utszábá jutottunk, már két csür s hozzáragasztott istálégett, — s hogy még számtalan épület nem lett a düöhögő elem martaléka egy nehány bátor férfunak tulajdonitható, kik a lehető legnagyobb ügyességet fejtettek ki az oltás körül. Midön egyesek részéről magaviselelet tapasztalunk, annyival visszatetszőbb a városi tanács hanyag gondatlansága.

E városnak, hogy csupán egyetlen fecskendője legyen, ez szégyen, a mikor a legutolsó falunak is legalább egy, — de többnyire kettő is van. Hagyjuk inkább a sugásba vezető utcsináltatás későbbre, mert lehet jó mulató helyünk, ha nem tudjuk a fejünk felett a födelet megvédeni a tüztől, mely ha leég, aztán a jó utońt lehetünk a sugásba borvizet inni. — Azt is tapasztalhatták a város előljarói, hogy így éges alkalmával volna a ki vizet hordjon, de nincs mivel. Természetesen nem igen szivesen adja oda senki vizes edényét, mert hiába az ember önző, s akkor is eszébe jut, hogy soha sem kapja vissza. Egyébüttermi is gondoskodva van, vizhordó vedrek által, de nálunk nincs. — Hogy az igazat megvalljam, a multkor a tanácház folyosóján láttam ugyan vagy kettöt felakasztva, de az égeseknél soha sem. Tudakozódtam is, hogy ennek mi lehet a megfejtése, míg valaki azt találta mondani, hogy Brassóban nem tudták használni, mert használhatlanok, s elárverezték, s így ejtette meg még hajdan városunk az időbeli tanácsa. Na én sem mertem többet tudakozóni utána, nhogyan majd kisüljön, hogy csakugyan igaz.

Véleményen szerint — s hizelgek magannak, hogy más-s szerént is — az ilyenek beszerzésére kellene először a költséget előirányozni, s mikor már minden szükséges meg lesz, akkor akár az Örköre is építünk mulató lakot, ha telik a jövedelemből. — Aztán a városkapitányságnak is kiváló figyelmébe bátorokodnánk ajánlani bizonyos szalmakazalokat, melyek daczára annak, hogy a multkor éges alkalmával is meggyultak volt, s csakis egyeseknek fenn jeleztem bátoroságuk és magukviselte folytán voltak megmenhetők, — ma is a város egyik legsűrűbben beépített részén, épületek közé beékelve fennen hirdetik, hogy még tűzrendőri szabályok alól is van kivétel, s így igazat adnak amárimondásnak: nulla regula sine exceptione.

Ez alkalommal csak ennyit tarték elmondandónak, s a t. szerkesztő ur, s a nemes tanács engedelmével még némely igazságot bátor lesz elmondani

J u s t u s.

Kézdi-Vásárhely, 1872.

Meglepő minden közülmények között ha a közügyiránti lelkesedés nemcsak pusztá szavakban, hanem tettekben is nyilvánul föleg akkor, midőn sem rábeszélés, sem pedig személyes érdekből, hanem önzéstelen jóindulat és a közügyiránti szeretetből hozzuk az áldozatot.

A k. vásárhelyi ifjuság már több izben bebizonította azt, hogy kész minden jótékony célu közügyért nemesak lelkesedni, hanem azt még tettekben nyilvánult áldozatkézségeivel is előmozdítani. Bebizonyította ezt föleg most, midőn a k. vásárhelyi óvoda javára annyira meglepő szép ajánlatot tett, miszerint elmulasztatlan kötelességeimnek érzem a nemes ifjuságnak ez áldozatiért hálás köszönemet nyilvánítani.

Ugyanis községi oskolánk igazgatója Baló László 2 o. 6. frtot, Baka Lajos 5 frt., Bene Albert 2 frt., Császár József 5 frt., közs. tanító Finta Gergely 2 frt., segédpap tiszteletes Kóvács István 2 frt., v alkapitány Kovács Dániel 5 frt., Lipczek Félix 5 frt., Nagy Dénes 5 frt., közs. tanító Simó József 1 frtot ajánlottak a k. vásárhelyi óvoda javára oly feltétel mellett, hogy a fennt kitett öszveget mindaddig, míg k. vásárhelyi lakosok lesznek, évenként fizetni fogják az óvoda javára.

Adjón Isten minden községnek ily nemeskeblü ifjúságot!

K o z m a D é n e s,
óvoda vezető.

R o m á n l a p s z e m l e.

„Patria“ 46-ik sz. május 5-én. Vezérezcikk jelmondata: „Parturiunt montes, nascitur — ridiculus mus!“

Ebből kiindulva, meglepő elneéssel tárgyalja a becskerekű gyűlést, következetes tételekben mutatva ki: hogy a nagy apostol Miletics — minden közhöz, a köz-haza szakadására irányzott — törekvése minő flakkot csinált, — miután az értekezetre nem is jelent meg több, mint 200 személy, de ennek is egy része nem szerb, hanem különböző nemzetiségek.

Ezután nevetségesse teszi az értekezlet határozatait, két szempont különösen emelve ki. Első az, mely szerint a szerb nemzet nagylelkűen leereszkedni kíván

a magasból, a magyar parlamentig. De hát: ha a szerbek tartják magokat az alkotmányhoz, akkor nem volt szükség egy külön határozatban kimondani, hogy képviseltetni fogják magokat a magyar országgal. Ha pedig nem kell nekik ez alkotmány s mintegy Strike formát akarnak a parlamenttel szemben — akkor a határozat szüksége önként elenyészik! Mi a többi, jelen Erdély autonómiajára vonatkozó határozatokat illeti — a „Patria“ ekép nyilatkozik: „köszönjük szépen szerb testvéreink jó indulatát, midőn t. i. ök saját politikai érdekeik érzéjából, testvéreinkkel akarnak lenni, mert mi románok épen nem vágyunk Erdély elkülönlítésére s ez által az ország épsegének esoritására, — melyre a koronás király ünnepélyesen eskütt tett; de saját román szempontból sem óhajtjuk az unio fölbontását, mert az erdélyi románok, erejük a magyarországiakkal egyesítve — sokkal sikeresen működhetnek a nemzet javára, mint Pesten és Kolozsvárott különölvála! Végre is: miért tolják föl magokat a szerbek ügyvédeinkkel — oly ügyben, melyet még magok a románok sem formuláltak? Ha a szerbek — Miletics nagy profétájokkal élükön — valóban javunkat akarják, a román nemzet előhaladáját, mivelődését óhajtják: adják ki a kolostorok s egyházi alapokból minket illető részünket, hogy módunk legyen mivelődni! De a görög keletiek 7 év óta hiában várják a kielégítést s szerb testvéreink e tekintetben — talán egy itéletnapig elhuzandó formális per megindítását kívánják!

Köszönjük szépen az oly „testvériséget“, hogy midőn javunkva kellene munkálni — minden lehető akadályt gördítne elénk, — ha pedig Magyarország épsegének fölbontásáról van szó — kívánják, hogy törvénytelen törekvésüknek cinkosaiáv legyünk s ez által egy oly klik karjaiba sodortassunk, mely tisztán pánszlavistikus célokat táplál, mi a románoknak biztos halála!

Különben azt is minden tekintetben veszélyesnek tartjuk, hogy valaki — nyelv és nemzetiségre fektetett pártot alakitson s szomoru volna: ha e tekintetben a románok — majmolvá a Miletics szájhőskodását a szerbek példáját követnék. Annak sikeretlenségét s nevetésgességet elégébe bebizonította az ugyanez a román „nemzeti párt“, mely az utóbbi 3 évben oly nyomorult szerepet játszott! A parlament és alkotmány a haza polgárainak kövvagyona, ha tehát pártot akarunk fektetni azt a politikára és elvekre, nem pedig a nyelv és faj különbsége.

V e g y e s.

(Ó felsége körüljában) mindenütt a legnagyobb lelkessel fogadtatik. A „P. N.“ tudósításai szerint e körül a legnagyobb szabású diadalmenet.

A lakosság mindenütt az éjeket is az utakon tölti, hogy üdvözölhesse a szeretett királyt, s merre a király megy, az „Eljén“-ek szintugy ezerszeresen hangoznak, mint a „Hoch“-ok és „Zsivio“-ok. S meg vagyunk róla győződve, hog a mint e tudósításokat olvassa: az egész ország lelkesedve és áldva a királyt, fogja viszhangoztatni a Duna és Tisza csatornáinak partjain elhangzó éjneket.

A király ez utjában nem csak egy humanitási tényt végez; nyilatkozatai egy nagy állami tényt is képznek. A magyar koronás király minden szavában mint a magyar államiság, a magyar állami eszme képviselője lép fel, és felejthetlenek, örökkel nevezetes érdekekkel lesznek ama nyilatkozatai, melyeket az ujjvidéki, kikindai s egyéb vegyes ajku, nemzetiségi jellegű küldöttégekhez intézve, valóban királyi módon jelenté ki, hogy a trón iránti hűség s a magyar állam iránti ragaszkodásnak egynek kell lennie, s mint alkotmányos király, az alkotmányos, parlamenti kormány hazafias intentíói méltánylását hangsúlyozá.

(Ghyacy Kálmánról) a „leghitelesebb“ forrás után azt jelenti a „Hon“, hogy a komáromiak küldöttége előtt kijelenté, hogy elfogadják a képv. jelöltsegét. Kivánjuk, hogy a „Hon“-nak igaza legyen.

(Hazafiság.) Hétfaluban az adókivető bizottság előtt utolagusan 87 lakós, nagyobbára román, jelentkezett, a kik minden fentebb kivájtak tételére adójukat, mint megállapítva volt. Ez már józanul felfogott hazafiság!

(A pénzügyminiszteriumnak) apr. 26-áról kelt következő rendeletét teszi közé a hivatalos lap:

Az 1 és 5 frtos bankjegyalaku (vörös felső nyomatú) államjegyeknek beváltás végett vagy fizetés gyáncsíni elfogadhatására folyó 1872. évi deczember hó végevel kitüzött határidő közeledvén, a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriummal létre jött megállapodás szerint a szóban forgó 1 és 5 frtos bankjegyalaku államjegyeknek eddig a m. k. központi állampénztárnál Budán, valamint a m. k. pénzügyigazgatóságok székhelyein levő-

adóhivataloknál, továbbá a zágrábi országos főpénztárnál és az eszéki s fiumei adóhivataloknál beváltás végett vagy fizetés gyanánt megengedett elfogadhatása ezennel az említett pénztáranknál folyó 1872-ik évi május hó végével beszüntetetik.

Folyó 1872-ik évi júnus hó 1-től kezdve ugyanazon évi deczember hó végeig a kérdésben forgó bankjegyalakú államjegyek beváltása az illető felek által csak a cs. kir. közös pénzügymisztériumhoz intézendő külön folyamodvány mellett eszközölhető.

Ezen utóbbit határidő eltelt után, t. i. 1873-ik évi január hó 1-től vezetve a szóban forgó pénzjegyek egyáltalában többé be nem váltatnak, miről a közönség miheztartás végett ezzel tudósítattak.

Kelt Budán, 1872. ápril 20-án.

(A prágai egyetem szláv tanulói) május elsőjéről következő sürgönyt intéztek a „Republique française“-hez:

Mi, a prágai egyetem szláv tanulói, tiltakozunk azok jogosultsága ellen, kik ezen alma atque antiquissima matert ma Strassburgban képviselni hiszik. Egyetemünk ugyanevezett rectora ott csak azon kis kisebbséget, a német pártot képviselendi, melyhez tartozik. A szláv nemzet szíve Csehországban egészben és minden Franeziaország mellett ver.

(Alapos argumentum.) A jövedelmi adót kirovó bizottság egy pár héta óta működik városunkban. Az igazolásnál halomra fordulnak elő nevetséges argumentumok. Curiosumképen ezek közül egyet megemlíttünk. X. orvos urnak jövedelmi adóját az idén — mint hallottuk — 20 frittal emelték lefelé. Az orvos ur ez ellen 1½ óra hosszat tartó beszélben protestált; indokolásában különösen azt emelvén ki, hogy nincs e p i d e m i a s így jövedelem sem lehet. Ó ugyan nem óhajtja az epidemiat, de tudva azt, hogy annak uralkodása esetén mily jelen téken az orvosok jövedelme, a mostani silány viszonyok között jövedelmi adóját lefelé emelni igazságtalan eljárásnak találja.

(Székely gyüllés Agyagfalván.) Nem kell megijedni, nem lesz meg minden járt; hanem egy Deák-párti és igen komoly gondolkozású ösmerősünk beszélte, hogyha a szászok kiváltságos helyzete még tovább is fenntartatik, a székelyek közül többen el vannak határozva Agyagfalvára nemzeti gyüllést gyűjtjeni, nemzeti grófot választani és kiváltságaitat visszakövetelni. A középkor vazargásáiban a székelyek szereztek előjogokat. Ha az előjogot mindenketten elvesztenék, a szász ugy is nagy előnyben volna, per fas et nefas összehalmozott vagyona által. De hogy a szász még kiváltságait is fentartsa, mig a székelytől minden elvettek a közérdeket nevében, — ez nem járja, hogy mondta ösmerősünk, s mi megemlíttük, mint jellemzöt, mert valóban székelynek és románnak szemében nagy szálka a szászok folytonos kényeztetése.

(Tápláló érv.) A szebeni román értekezletről beszélik, hogy Axente egyebek közt azzal érveld az aktivismus ellen, hogy a románokat már 1848-ban a baláz-

falvi mezőn letett esküjük sem engedi kibékülni a magyarokkal.

Erre egy aktivista állítólag úgy felelt, hogy azon eskü csak azt kötelezi, aki letette; s a most működő románok nagyobb része nem tette le. De a hit kötelező, annak nem csak aktivistának, hanem épen kormánypártinak kell lenni, mert az esküben ez áll: „Esküszöm hogy az uralkodóhoz hű leszek; barátainak barátja, ellenségeinek ellensége.“ Már pedig köztudomású tény, hogy az uralkodónak legmegbizottabb barátai Deák, Andrássy, Lónyai, a mostani magyar kormány.

(Slávy miniszter ur) 500 frt. államsegélyt adott a brassai földmivelő iskolának. Ezen iskola állittatott szász egyetemi és brassai s brassóvidéki községi vagyonból. Most még segílyezi az állam is. Ha iskola emelkedik, annak csak örvendünk. Kérdezni akarunk azonban valamit.

A szász egyetem elvileg kimondotta, hogy az egyetemi vagyon egyaránt illeti a királyföld minden lakóját. Aztán ugy alkalmazta ezen elvet, hogy Brassóvidékre állított kizárolag német nyelvű földmivelési iskolát, hol ott a törvényhatóságban határozottan több magyar ajku földmives és még sokkal több román van. A magyarok nem kaptak sem az egyetem, sem a város vagyonából még csak egy legalos elemi iskolát sem; s most mind a mellett még az országéból is segílyezik a német szakiskolát.

Isten örizz az ilyen egyenjogúságtól!

(Leányvásár.) A pesti bünfenyítő törvényszék előtt a napokban egy anya állott, ki 12 éves leányát eladt. Őszintén bevallá, hogy nem volt egy darab kenyerők sem, a gyermek szép volt, s magas árt igértek érte. A vásárba beleegyezett, s a vége az lett, hogy a még ki fejletlen, gyenge leányka korházba került. Hivatkozott az inyencz vevőkre, kik között tekintélyes nevű egyéniségek is szerepel. Miután egy ezek közül, mint tanu, nem jelent meg, a tárgyalás elhalasztott.

(A Ludovika Akadémia) jövő összel leendő felállítására a hivatalos lap tegnapi száma következő legfelsőbb kéziratot adja:

A honvédelmi miniszterium ideiglenes vezetésével megbizott magyar miniszterelnökön előterjesztésére megengedem, hogy a honvédségi Ludovika Akadémia felállításáról szóló törvényjavaslat a törvényhozásnak, a volt képviselőház központi bizottsága által ajánlott szerkezetben mutattassék be.

Megengedem továbbá, hogy a törvényhozás utálagos hozzájárulása reményében a nevezett akadémia életbeléptetését és már a jövő összsel történendő megnyithatását illetőleg szükségtel minnenmű előintézkedések és ezekkel járó kiadások említett miniszterelnökön által a Ludovika Akadémia rendszerére s belső berendezésére vonatkozólag előterjesztett s általam módosítva jóváhagyott tervezet alapján eszközöltethessenek, figyelemmel lévén egyuttal az illető helyiségeknek a katonai igaz-

gatás által időszakonkint történendő átadása lehetőségére, valamint az egészségi szempontból felmerülő követelményekre.

Kelt Schönbrunnban, 1872-ik évi május hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Gróf Lónyay Menyhért, s. k.

Magyar színház Brassóban.

Csütörtökön „Paragi Jancsi-t“ adták a magyar színészek. A szereplők sikeres működése mulattatta a közönséget és felejtette a darab léhaságát. Különösen Radót kell a szereplők közül dicsérettel megemlítenünk, ki igen tisztességes nagy atyus volt. Az előadás sikereből azonban — egy pár jelenet igen sokat vont el. Különösen visszatetszést szült az utolsó vegyes ének és tánc, mely Széppatakiné salonjába seholgy sem illet. A rendezőnek eddig tanúsított tapintatosságát ösmerve, a mostani tévedés annál feltünöbb volt. Toldy is nagyon tévedett, midőn szájában szivarral lépik be Széppataknéhoz tisztelegni. Ilyenmű tévedéseknek kikerülését jövőre ajánljuk.

Szerdán május 15-én Radó Sándor jutalmául adatik — „Schneider Fanni“ vagy „a piros szoknya hárrom fodorról, — legujabb történeti színmű négy felvonásban irta Tóth Ede.

Ma este a „Házasság 3 parancsa vagy a papucs kormánya“ énekes vígjáték 3 szakban, kerül színre.

Közgazdaság.

Az erdélyi gazdasági-egylet közgyűlése m. hó 27-én b. Huszár Sándor alelnök vezetése alatt tartatott meg. A felolvasott titkári jelentés az egylet szellemi működését örvendetesnek jelzi, s hálásan emlékezik meg azon anyagi és szellemi támogatásáról, melyben az egyletet részesítő sziveskedett. A pénztári zárszámadás a bevételt 69431 frt. 71 krra, s a kiadást is ugyanannyira tesszi, s indítványozza, hogy a nemzeti színház alapnak 500 frt. tőke s 150 frt. kamat követelése mielőbb elégítessék ki, a gépszerző szakosztály 1000 frt. tőkejére olvasztassék be az alapítókbe, végre a 13000 frt nyilvánnyi kamat, és részvénnyidj hátrálék behajtására komolyabb eszközök vétesenek fogantatva. Elfogadtatik. A közgyűlés a köztelekre nézve továbbra is a házi kezelést kívánta fentartani, s megbizza a választmányt, hogy tekintettel az egylet tökepénzének, erejére az egylet részére vegyen egy házat. Az alapítványi kötelezettségek mielőtti befizetést illetőleg azon indítvány fogadatott el, hogy az alapítók kötelesek lesznek két év alatt kötelezett tőkéket a megfelelő névértékkel biró állami vagy urbéri papirokkal letörleszteni. Az egylet költségvetése az 1872. évre 4625 frt. bevétellel, s ugyanannyi kiadással vétetett előirányzatba.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Brassai aru-tőzsde május 10.

	frt.	frt.		frt.	frt.		Brassai készitmények.		Cserégek.	Kalapok:	
	frt.	frt.		frt.	frt.		Nr.	3	4	5	6
Buza, tiszta 64 kupás köble	11.40	11.80	ig	Turó ó vedre	3.20	—.ig	Posztó, szederjes %/	1.80	2.20	ig tarka, dar. Nr.	frt. 4.— 5.60 7.50 10.—
„ elegy	8.—	8.20	”	Sajt	3.60	4.—	szederjes %/	1.60	1.70	,”	Nr. 3 4 5 6
Rozs erdéllyi	6.80	7.20	”	Orda	2.40	—.ig	” mellértes %/	2.—	2.10	,”	frt. 5.60 7.— 9.— 11.50
„ romaniai	5.40	6.40	”	Kaskavál oka	3.—	3.10	szürke szederjessel	2.—	2.10	,”	Nr. 3 4 5 6
Kukurica	5.60	6.40	”	Sóstej dézsásja 16—17 okás	—.75	—.90	szederjes veressel	1.80	2.10	,”	frt. 4.— 5.50 7.— 10.—
Árpa	4.60	5.80	”	Vaj olvasztott teh. kup.	1.50	1.60	szürke szürke	1.60	1.80	,”	Nr. 3 4 5 6
Zab, fekete	3.40	3.60	”	juh	1.20	—.n	buzavírággék %/	1.80	2.—	,”	frt. 4.— 5.50 7.— 10.—
„ fehér	3.40	3.65	”	Hájzsir kup.	1.15	1.20	kék %/	1.50	1.60	,”	Nr. 3 4 5 6
Haricska	5.60	—	”	Lábzsr kup.	1.06	—.n	3pecsétes szed. %/	3.	3.20	,”	frt. —. —. —. —.
Lenmag	11.—	12.—	”	Lenmagolaj kup.	—.86	—.n	vörös mellértes %/	1.90	2.40	,”	Nr. 3 4 5 6
Borsó fehér	11.—	12.—	”	Lábzsr	—.86	—.n	szürke	3.—	3.20	,”	frt. —. —. —. —.
„ fekete	5.20	—	”	Tej, bivalj	—.16	—.18	natur-vörös	1.80	2.10	,”	Nr. 3 4 5 6
Lencse	11.—	12.—	”	Abaposztók Nr. 1	—.9	—.n	Abaposztók Nr. 1	—.60	—.64	,”	frt. —. —. —. —.
Fuszujska	8.—	8.40	”	”	”	”	”	—.70	—.80	,”	Nr. 3 4 5 6
Kendermag	6.50	6.60	”	”	”	”	”	—.80	—.90	,”	frt. —. —. —. —.
Mák	3.90	4.—	”	”	”	”	”	—.90	—.90	,”	Nr. 3 4 5 6
Dió	5.80	6.—	”	”	”	”	”	—.90	—.90	,”	frt. —. —. —. —.
Szilva, aszalt	12.—	—. ”	”	Gyapju czurkán okája	—.90	—. ”	”	—.70	—.80	,”	Nr. 3 4 5 6
Kölcs	4.80	5.—	”	”	”	”	”	—.80	—.90	,”	frt. —. —. —. —.
Pityóka, sárta	2.80	3.20	”	”	”	”	”	—.90	—.90	,”	Nr. 3 4 5 6
„ kék	3.—	3.40	”	”	”	”	”	—.90	—.90	,”	frt. —. —. —. —.
Kásák.				sztrúke	—.65	—. ”	Moldon	54.—66	—.66	,”	Nr. 3 4 5 6
Gyöngykása mása	12.—	22.—	”	Szederjes kék flanel	54.—80	—. ”	”	54.—80	—.60	,”	frt. 3.— 3.40 4.— 5.— 6.50
Árpákása	10.20	13.50	”	mellértes szürke	54.—70	—. ”	”	54.—70	—.64	,”	